

Reacties op de internetconsultatie “Sectorale waarderingskaders PO/SO/VO/MBO 2017”

Inspectie van het Onderwijs, d.d. 12 februari 2016

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: de inspectie) heeft de concepten van de sectorale waarderingskaders 2017 voorgelegd voor openbare internetconsultatie, in de periode van 27 november tot 29 december 2015. Er werd op alle onderdelen van de waarderingskaders een reactie gevraagd.

Dit verslag bevat een weergave op hoofdlijnen van de ontvangen reacties op de internetconsultatie.

Reacties

Er zijn in totaal 104 reacties op de consultatie gekomen, waarvan 42 openbaar. Ongeveer driekwart van de reacties is afkomstig van scholen en besturen (44 uit het PO, 18 uit het VO, 17 uit het MBO en 4 uit het (V)SO). Zes reacties zijn afkomstig van belangenorganisaties. De rest van de reacties is afkomstig van diverse andere partijen, die zich bezighouden met onderwijs in de breedste zin van het woord.

Bij de consultatie zijn vier vragen gesteld. Hieronder wordt een korte indruk gegeven van de reacties op de consultatie.

Vraag 1: Is de inhoud van de kaders herkenbaar voor de doelgroepen?

Een overgrote meerderheid van de insprekers vindt de kaders herkenbaar. Wel zijn er zorgen over bepaalde aspecten van de kaders. Thema's die hierin vaker terugkomen zijn bijvoorbeeld de focus op opbrengsten, de mate waarop dit kader aansluit op vernieuwende onderwijsconcepten en op maatwerk voor individuele leerlingen/studenten, de mate waarin niet-cognitieve opdrachten bij de school worden neergelegd en de hoeveelheid eisen/de omvang van het kader.

Positief is men over het feit dat de kaders grotendeels hetzelfde zijn, waardoor bijvoorbeeld de afstemming in het toezicht tussen vo en mbo beter werkt. Ook de uitwerkingen bij de standaarden wordt door de meeste betrokkenen positief gewaardeerd.

Men vraagt aandacht voor het belang van constant aansluiting blijven zoeken bij de praktijk in de verdere uitwerking van het kader, en een heldere communicatie met het veld over het kader.

Vraag 2: Krijgen alle aspecten die u belangrijk vindt voor de onderwijskwaliteit aandacht in dit kader?

Een kleine meerderheid van de reacties mist geen belangrijke elementen in het kader. De rest van de insprekers mist wel dingen.

Vaker genoemde voorbeelden daarvan zijn:

- Personificatie (de ontwikkeling van de persoonlijkheid)
- Meer nadruk op pedagogisch klimaat en pedagogisch handelen
- Professionalisering van de docent
- Aandacht voor belemmerende factoren in de opbrengstbeoordeling
- Een prioritering binnen het kader

De inbreng van ontbrekende elementen verschilde per sector.

Positief is men over de nadruk op het welbevinden van de leerlingen/studenten en het feit dat de inspectie probeert een totaalbeeld van de school/opleiding te krijgen.

Vraag 3: Wat vindt u van de uitwerkingen en de verantwoording die de inspectie bij elke standaard heeft opgenomen?

Ongeveer de helft van de insprekers reageert simpelweg met 'helder' of iets dergelijks. De meningen verschillen over of de mate van uitwerking/gedetailleerdheid te veel, te weinig of precies goed is.

De rest van de reacties gaan zeer specifiek in op de diverse standaarden en uitwerkingen in de sectorale kaders.

Vraag 4: Is het onderscheid tussen de eisen met een wettelijke grondslag en de andere aspecten van kwaliteit duidelijk?

De grootste groep vindt het onderscheid duidelijk, al zou het nog duidelijker kunnen. Men is ook meestal positief over de zichtbaarheid van de wettelijke bepalingen waar het toezicht op gebaseerd is. Een enkeling geeft aan dat de waarderingskaders niet in de geest van het wetsvoorstel Bisschop (33862) zijn.

Algemeen beeld van de reacties per sector

PO

Veel opmerkingen waren instemmend en de reacties geven aan dat het waarderingskader herkenbaar is. Daarbij wordt aangegeven dat het prettig is dat het totale kind in beeld is. Bij vraag 4 over het onderscheid tussen deugdelijkheidsaspecten en kwaliteitsaspecten valt op dat de meningen hier verdeeld over zijn, maar dat het nog wel wat duidelijker zou kunnen. Ook zijn er wat opmerkingen over de toegankelijkheid van de tekst, zodat ook ouders en niet-onderwijskundigen het kunnen begrijpen.

Daarnaast springen de volgende algemene opmerkingen in het oog:

- Het belang van voldoende aandacht voor didactische en pedagogische vaardigheden van de leerkracht en bij de leerling
- Het is wenselijk om binnen het kader voldoende ruimte te hebben, waardoor eigen werkwijzen, onderwijsinhoudelijke keuzes en creativiteit kunnen worden gewaardeerd.
- De inspanningen van scholen voor passend onderwijs worden niet expliciet meegenomen of gewaardeerd.
- Het kader leidt volgens enkele reacties tot meer administratieve lasten voor leraren. De indruk ontstaat dat er nog meer informatie wordt gevraagd, o.a. door de nadruk op het schoolplan, de gerichtheid op vervolgsucces (1.3) en de verantwoording die in verschillende standaarden terug komt.

(V)SO

De meeste reacties zijn overwegend positief over het nieuwe kader. Verder valt het volgende op:

- Werken met standaarden zonder indicatoren heeft als risico verschillen in de beoordeling door inspecteurs.
- Standaarden met zowel een wettelijke als een niet wettelijke basis roepen vragen op wat betreft de beoordeling.
- Onderscheid tussen voldoende en goed wordt wisselend beleefd. Dit varieert van dat de inspectie geen oordeel 'goed' moet geven tot slechts beoordelen van de kwaliteitsgebieden of alleen maar naar de wet kijken.
- De inspectie maakt bij veel standaarden gebruik van het wetsartikel 11 en 14a WEC. We gebruiken dit als een kapstok om (te) veel aan op te hangen.
- Soms wordt gepleit voor een sterkere scheiding (aparte kaders) voor de beoordeling van de kwaliteit op schoolniveau en bestuursniveau.
- Afstemming over meerdere sectoren wordt als positief ervaren.

VO

Het nieuwe kader wordt overwegend positief ontvangen. Uit 19 reacties van de 21 reacties blijkt dat men de opbouw helder vindt en het omvat de essentiële elementen van het onderwijs. Ook ziet men meer ruimte voor instellingen om een eigen invulling te geven aan de opzet en uitvoering van

het onderwijs. Twee reacties zijn heel kritisch. Men vindt dat de uitwerking niet voldoende tegemoet komt aan het wetsvoorstel Bisschop.

Van de 19 positieve reacties zijn er twaalf die suggesties doen voor verbetering of aanvulling. Deze reacties komen globaal op het volgende neer:

Vraag om concretisering

Het nieuwe kader biedt meer ruimte aan instellingen een eigen invulling te geven. Hierdoor zijn de standaarden vaak ruim en daardoor minder concreet geformuleerd. Scholen vragen dan om precisering en uitwerking.

Aanvullingen

Sommigen vragen om aanvullingen van onderdelen die zij van belang vinden voor de kwaliteit van het onderwijs zoals LOB, rechten van de mens, empirisch beproefde didactieken.

Onderscheid deugdelijkheidseisen en overige aspecten van kwaliteit

Hoewel de meesten vinden dat het onderscheid helder is, roept het bij sommigen toch principiële bezwaren op. Men vindt dat 'overige aspecten van kwaliteit' niet in het waarderingskader thuis horen. Ook vinden sommigen het niet juist dat de overige aspecten van kwaliteit meegenomen worden bij de uitspraak 'goed'.

MBO

Het nieuwe waarderingskader wordt vrijwel unaniem positief ontvangen. Men vindt de opbouw helder en het omvat de essentiële elementen van het beroepsonderwijs. Ook ziet men meer ruimte voor instellingen om een eigen invulling te geven aan de opzet en uitvoering van het onderwijs. Het nieuwe kader bouwt goed voort op het huidige waarderingskader. Tegelijk worden ook wat onzekerheden genoemd:

- Aan de interpretatie van het aangetroffene worden hogere eisen gesteld en daarmee ook aan de deskundigheid van de inspecteurs. Dat geldt ook voor de financiële deskundigheid door integratie van het toezicht.
- De uitwerking van de standaarden geeft richting maar vraagt om een nadere inkleuring van wat we daar concreet willen zien.

Regelmatig wordt aangegeven dat de verhouding wettelijke vereisten en overige aspecten van kwaliteit als scheef wordt ervaren. Bovendien wordt gevraagd om meer 'overige aspecten' om het toezicht meer stimulerend te laten zijn. Concrete suggesties voor wat die aspecten zouden moeten zijn, worden niet gegeven.

Vervolg

Deze reacties worden, samen met de veldraadplegingen en de uitkomsten van de pilots die tot maart 2016 lopen, in het voorjaar betrokken bij de bijstelling van de waarderingskaders. Ook worden hierbij andere bronnen van feedback op het kader betrokken. Het definitieve waarderingskader wordt, als onderdeel van het onderzoekskader (voorheen toezichtskader), in de winter van 2016-2017 gepubliceerd in de Staatscourant en zal naar verwachting vanaf augustus 2017 in werking treden.